

Imprimat legal.

#17 P 1519

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVÜ KÉPES

GYERMEK LAPJA

Cimborona

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30-án

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK ELEK

Biblioteca Universitatii "Gheorghe Barițiu" din CLUJ.
Nr. 1006 10 20
EXEMPLAR LEGAL.

TARTALOM JEGYZÉK

- A Cimborona ujesztendeje
- Benedek Elek: Pest felé
- Kosztolányi Dezső: Jánoska
- E—ő: Téli dal
- Tamás érdeklődik: (Beszélgetés Edisonról)
- Kovács Emma: Dal a boldog kis tanyáról
- Vajda István: Nyuși
- D. Berde Amál: Bagoly naplója
- Tiz fogas kérdés (Pályázat)
- A debreczeni kolbász (Levél Nagypóhoz)
- Szerkesztői üzenetek
- Fejtörő

Universității din Cluj

szám

40 Kp
2 példány

A CIMBORA UJESZTENDEJE

Január elsejével hetedik esztendejébe lépett a Cimborá. Ugy érezzük, hogy ez a hét esztendő, mely a legjobb tanubizonyosága kis olvasóink lapunk iránti szeretetének, mindig új és új kötelességeket ró ránk és még jobban megerősíti azt a törekvésünket, hogy lapunk olvasói részére mennél többet és mennél értékesebbet adjunk. Hisszük, hogy amikor ezidei programunkat összeállítottuk, ez az igyekezetünk még jobban érvényesült is, mint eddig és ahhoz, hogy ez a szép terv valóra is váljék, nem kérünk egyebet tőletek: szeressétek továbbá is kis lapunkat és támogassatok bennünket azzal, hogy csekély előfizetési díjaitokat pontosan fizetitek.

Az új esztendőben ismét a CIMBORA körül csoportosulnak majd lapunk eddigi, értékes tehetségű munkatársai ELEK NAGYAPÓVAL, a ti kedvencetekkel az élükön. Ez évben is, mint eddig negyedévenként egy-egy pompás ifjusági regénnyel örvendeztetünk meg benneteket, amely öröm még azzal is bővül, hogy ennek az esztendőnek regényirói között BENEDEK ELEK neve is szerepel. Elek nagyapó új regényt írt a CIMBORA kis olvasói számára, amely a folyó évben lapunk hasábjain fog először megjelenni. Ugyancsak Elek nagyapó folytatja majd Öcsike, Veréb Jankó és a többi kedves pajtás leveleinek, csinyjeinek közlését és írja nektek továbbra is azt a sok-sok szép mesét, verset, tréfás történetet, a melyek mindegyike eddig is gyönyörűség volt számotokra.

Most kezdődő évfolyamunk kisebb olvasóink számára közöl egy meseregényt VAJDA ISTVÁN tollából. A címe: „NYUSZI“ és a történet során elvezet benneteket a szerző a kis Farkassal együtt a nyulak birodalmába, ahol vele együtt megleshetitek majd a piros tojás készítésének titkát és sok minden egyéb rejtelmes tudományt a kurtafarku nyuszik életéből.

LENGVEL MIKLÓS dr., akinek írásából eddig is sok értékeset tanulhattatok, ez esztendőben is folytatja majd a „Magyar Pantheon“-t a Cimborá olvasói számára, úgy, hogy ez év végétével már egy teljes magyar irodalomtörténetet adunk nektek a Cimborában, amivel úgy érezzük, nagyon is helyesen és eredményesen pótoljuk majd az iskola kényszerű mulasztását. Ugyancsak LENGVEL MIKLÓS dr. írja számotokra tovább a „Tamás érdeklődik“ c. értékes

és tanulságos cikksorozatot és olyan kérdéseket tár majd elétek, mely mindnyájatokat igen érdekel.

K. szüleitek, részére ez esztendőben is folytatást nyer a „Beszélgetés az anyákról“ című cikksorozatunk, amelynek keretében majd megbeszélhetik egymás között azokat a gyermeknevelési kérdéseket és azokat a mai pedagógiai problémákat, melyek mindegyike igen nagy fontossággal bír számotokra.

Sok-sok mese, vers, szindarab, „Mi ujság“, rejtvény és pályázat egészsíti ki ezt a sokoldalú programot, aminthogy rendszeresen folytatjuk majd a „Tíz fogas kérdés“ c. pályázatunkat is. Ez a pályázat különben a legközelebb ki is bővül, mert egy nagy romániai illatszergyár is felajánlotta készítményeit a CIMBORA olvasói számára, amelyeket szintén pályázat keretében fogunk szétosztani.

Rajzolóink sorába sikerült két nagyevű budapesti festőművészt megnyernünk, úgy, hogy a jövőben pompás többszínű képpel színesíthetjük majd a CIMBORA közleményeit.

S végül nem feledkezhetünk meg a CIMBORA könyvakciójáról, amelyet ez évben rendszeresítünk és minden negyedévben új és új könyvcsoportokat adunk majd Nektek olyan olcsó árban, hogy azt azért a pénzért másutt seholsem vehetitek meg. Könyvvásárunkat is rendszeresen folytatjuk és gondoskodni fogunk róla, hogy minden új könyvet olcsón megszerezhesetek magatoknak.

Meg vagyunk győződve róla, hogy ez a sokféle és változatos program még szorosabbra fűzi a kapcsolatot a Cimborá és olvasóközönsége között, akik eddig is ragaszkodással és szeretettel álltak mellettünk és értékelték azt a munkát, hogy a Cimborának nincs más célja, mint hogy a magyar gyermekeknek, gazdag tartalmu, hasznos és szórakoztató olvasmányt nyújtson.

Az új évfolyam megindulásakor kérünk benneteket, hogy előfizetéseket ujítsátok meg, hogy így a lap szétküldése késedelmet ne szenvedjen. Az előfizetési felhívással egyidejűleg felhívjuk figyelmeteket ismételten ingyen könyvakciónkról (lásd lapunk utolsó oldalát), melynek igénybevételét — ezt a rendkívüli alkalmat — egyetlen olvasónknak sem szabad elmulasztania.

A CIMBORA kiadóhivatala.

PEST FELÉ

Irta: BENEDEK ELEK.

Fut a gőzös nyilsebesen.
Pest felé fut egyenesen.
Szárnya nincsen, repül mégis,
Érzem, hogy repülök én is.

Meghúzódok egy sarokban.
Óreg szívem meg-megdobban.
Hej, nem csuda! Komoly dolog,
Amire én most gondolok.

Atellenben, az ülésen
Egy kis gyermek, mind őt nézem.
Gyöngéd kezek bárhogy ójják,
Le-lerugja takaróját.

Nem jön a szememre álom,
A jó kismamát csudálom.
Ébren virraszt egész éjen.
Mig gyermeke alszik mélyen.

Fut a gőzös, szinte repül.
Sipol, füttyöl éktelenül.
Kattogása folyton hallszik,
De a gyermek mélyen alszik.

Gőzös füttyét mig hallgatom,
Messzire száll gondolatom:
S megpihen egy kis szobában.
Szállva száll az éjszakában.

Kis szobában, látva látom,
Két gyöngé kar amint átfon
Egy gyermeket, csicsisgatva,
A pihegését hallgatva.

E gyermek is, bárhogy ójják,
Le-lerugja takaróját.
S gondolatban, álmatagon,
Én magam is takargatom.

Takargatom, esókolgatom,
Szeretettel babusgatom,
S mig magam mulatom ezzel:
Dereng az ég, itt a reggel.

Még csak egy jó futamodás:
Ihol a pesti állomás!
Óreg szívem, hej, hogy dobog,
Mikor a vonat herobog!

Még csak egy perc, kettő, három.
Részkető karom kitérom.
Rája röppen egy fióka:
„Isten hozott, nagyapóka!”

Vasutat ki kitalálta,
Legyen mindörökké áldva!
Nagy áldás ez a világnak,
Hát még nekünk, nagyapáknak!

Jánoska

Irta: KOSZTOLÁNYI DEZSÓ.

Jánoska, aki hat éves koráig makkegészséges volt, egy juniusi délután hányni kezdett.

Halványan, nyöszörögve feküdt a divány szélén, bágyadt fejcsékéjét a párnára ejtve.

Az apa épp a hivatalba indult. Kezében a kílincs, fején szalmakalap.

— Bemégyesz? — kérdezte az asszony.

— Nem tudom.

— Maradj itthon, apa. A gyerek nagyon forró, — tette hozzá németül, hogy ne értse a fiúcska és még egyszer megtapintotta a homlokát.

— Akkor talán irok a főnöknek.

— Ird, kérlek, hogy orvosért szaladtál.

Az apa megírta a levelet, kis gondolkozás után, mert utóbb jelenete volt a késői bejárások miatt. Udvariasan jelentette, hogy a fiu súlyos

beteg. Aztán elküldte a levelet a hivatalba, ahol az ákták reménytelen szaga terjengett.

Viharra készülő nyári délután volt, tintafekete felhőkkel. A szoba egyszerre sötét lett, a színek elfakultak, tompa sárgaság borult mindenre, mintha az égbolt üvegharangja alól egyszerre kiszivattyúzták volna az utolsó korty levegőt is és a következő pillanatban mindenki megfulladna.

Villanyt gyújtottak.

Kalapáló szívvel járkáltak le-föl s szinte vakon meredtek a hőmérőre, melynek higanyoszlopa magasan a piros vonal fölött, alig valamivel a negyven fok alatt csillogott.

Másnap reggel kiderült, hogy Jánoska ki-

lenc darab körtét evett meg. Azzal rontotta el gyomrát.

Félnyolc felé az apa egyik hivatalnoktársra jött hozzájuk. — édeskés és savanykás ember — szalonkabátban és némi fontoskodó jóindulattal — nem is csinált titkot abból, hogy félig-meddig hivatalos küldetésben jár. A „cukros citromfröccs” ember egyenesen a gyerekekhez vezetette magát és megfogta a kezét, hogy elég forró-e.

Annak találta.

A főnök kéme, gondolta az apa és anya egyszerre s úgy érezték mind a ketten, hogy a beteg most nem is elég forró.

Másnap azonban a főnök egy üveg konyakot küldött a névjegyével, melyen ez állt:

„Jobbulást a kis betegnek. Ön pedig maradjon otthon, amíg meg nem gyógyul a fiúcska. Mint apa, nagyon megértem aggodalmát”.

A „szép levél” — amint otthon nevezték. — rendkívüli hatást gyakorolt. Meglepődve nézette az apa.

Gonosz és sunyi ember volt a főnök, aki mindenkire, még önmagára is gyanakodott. Folyton szaglászott vastag véreb orrával, ide-oda nézett, kidagadó szemével, mely a gyanútól majdnem bandzsított. Ha becsapta maga mögött a párnás ajtót, alkalmazottait azt képzelték, hogy a kulcslyukon át kémlelődik vagy hasravágódik fülét a padlóhoz tapasztva.

Különösen őt nem szenvedhette.

Hátul egy sötét szobában dolgoztatta, reggeltől estig, kezét sohasem fogott vele, alig viszonozta köszönését. „Utazott rá”. Most az apa mindenesetre élvezte a szabadságot. Ténfergett a beteg fiú körül, tétlenül. Ebéd és vacsora után olykor hörpintgetett a konyakból, melyet az orvos megtiltott a gyermekének. Ideje maradt a szemlélődésre is. Észrevette, hogy harmadik emeleti lakása nem is ellenszenves. A gyermekszoba, melyet eddig csak délben, ebédidőn látott, mint hogy mindig a hivatalban ült, ünnepnapokon pedig aludt, reggel kilenc óra tájt keleti napfényt kap, az ő kis szobája pedig délután háromkor egészen hangulatos.

Fia egy hét múlva fölkelt az ágyból.

Sétált vele az utcán, egyszer elvezette a régiségtárba is, megmutatta neki véres, löporos fekete zászlókat.

Csak a harmadik hét multán ment be a hivatalba.

Egy kis halk, alig sajtó önvádat érzett, amikor belépett. Attól tartott, hogy talán önkényesen nyújtotta a szabadságát. De a szolga nagyon nyájasan fogadta. Kinyitotta előtte az ajtót és amit sohasem tett, elvette tőle a kalapját.

Körülötte villanyos érdeklődés sercegett. Körül álltak az íróasztalát, bizonyos néma újjongással és a vállára vertek, részvét tükröződött a kartársak szemében, látszott, hogy ők már „mindenre el voltak készülve”.

A főnök is kijött hozzá és megkínálta arany cigarettatárcájából.

— No, rendben vagyunk? — kérdezte, hahotázva. — Tudtam, hogy nem lesz baj... mingyárt tudtam... hát bizony, a gyerek nagy gond... Van egy orosz közmondás: akinek van gyereke, az örüljön, s akinek nincs, az is örüljön... — és kezét fogott vele.

Az apa zavartan hallgatta ezeket a magvas igazságokat, egy elhárító szerény mozdulattal, mintha azt mondaná, hogy ami a gyermeke betegségét illeti, az nem egészen az ő érdeme.

Aztán leült dolgozni.

Munkája nem igen akadt.

Távolléte alatt az aktakötegek lekerültek az íróasztaláról, más helyekre vándoroltak. Kavargatta kávéját, cigarettákat sodort, zsebkésével levágta körmeit és minthogy néhány írását hamar lerázta magáról, vette a kalapját és már tizenegyor ellépett.

Az is megtörtént, hogy reggel későbbben érkezett, kilenc felé. A főnök idegesítő csengője úgy lármázott, mint régen, ő pedig izgatottan szédült be a szobájába. De csak ennyit kérdezett tőle:

— Hogy van a gyerek?

— Köszönöm. — kezdte, de a főnök nem engedte szóhoz jutni.

— Majd magához tér. — vigasztalta, — sok napfény... hallgasson rám, sok napfény...

Ő hallgatott rá, egyetlen szót se szólt. Elsőül vette ki szabadságát. Kartársai ismerve helyzetét, ezt természetesen találták és azon se akadtak fel, hogy erre a célra előleget kapott, rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett úgy, hogy csak akkor kezdi a levonását, amikor a gyerek teljesen rendbe jön. Jánoska betegségének körvonalai most végkép a bizonytalanba veszttek. Maga az apa sem tudta, hányadán áll vele. Beszéd közben nem egyszer felkiáltott: hisz ekkor még feküdt szegény fiam, bocássanak meg, uraim, azért nem intézhettem el, legyenek belátással. Az emberek belátással voltak. Annyira, hogy helyel-közzele még a vasuti jegypénztárnál és a dohánytözsdebe is előre engedték. — Szegény. — mondta a főnöke szánszkozva. — nem igen beszél... de sok baja van... a családja... — és legyintett a kezével, lemondóan.

Ambikor az öreg titkárja meghalt csupa szálnalomból, maga mellé vette, az igazgatói irodába.

Meg-megállt az íróasztala mögött, a vállára tette kezét, súlyos jóindulattal:

— Egyet mondok magának, barátom... napfény... sok napfény kell a gyerekeknek... — és köpcös mutatóujját husos szájára tapasztotta, mintha valami nagyon becses titkot árulna el — én próbáltam... tudom... sok napfény kell a gyerekeknek — és a hallgatóban majdnem kétségbeesést keltett, hogy ilyen borvirágos lila lesz

annak az arca, aki napfényben nevelkedik — napfény... mindig és mindig napfény...

A másik ezt mondta:

— Reggelenként egy pohár hideg víz, egy kanál mézzel elkeverve.

A harmadik:

— Csak aludttej.

A negyedik:

— Főzelék, mindig főzelék.

Az ötödik:

— Homok, homok, homok.

Az apa szórakozottan hallgatta ezeket a jó tanácsokat.

Néha a villamoson, mintegy köszönés helyett kiáltották feléje: napfény, mézes víz, aludttej, homok.

Hamarjában nem tudta, hogy homokkal etesse-e gyermekét és főzelékben vagy aludttejben fürdesse-e meg. A napfény összekeveredett a mézes vízzel, az aludttejjel és főzelékkel.

Legjobban szerette volna megmondani, hogy végre hagyják már békében, de a rokonszeny oly élénk volt, hogy torkán akadt a szó.

Jánoska vasgyurónak mutatkozott. Már nyugodtan megevett kilenc körtét is.

Ellenben az orvosi tanácsok mégis használtak. Az apának, aki az utóbbi időben határozottan gömbölyödni kezdett.

Igaz, hogy a gyermekétől nem is sajnálta a jót. Gyakran vitt haza számócat, tejfölt, csokoládét. „Inkább a saját szájától vonja el a falatot”, gondolta érzékenyen. „de a kicsiért megtesz mindent”. Délben a cukrászdában összecsomagoltatta a csokoládés fánkokat és krémes lepényeket, melyeket annyira szeretett, hogy az élete legsötétebb pillanataiban is hit ébredt benne, ha rájuk gondolt. Mind a kis fiúnak vitte, de nehogy elrontsa a gyomrát, rendszerint csak egyet adott át. A többit ő maga ette meg.

Nagyon megható apa volt. Csupa puhaság és olvatag jóság. Valahányszor a tükörbe tekintett, könnyeláradó szemmel látta meg alakját. Azt gondolta magában, hogy ime, „a gyermekem atyja”. Lassankint, öntudatlanul, harmadik szemében kezdett beszélni magáról, mint a kis babák. Ha lefeküdt, azt mondta egész halkán: „most gyermekem édes, jóságos, munkás atyja jól megérdemelt nyugalomra hajtja fáradt fejét”.

„Édes jó apa eszik, hogy erősödjék és továbbfolytathassa áldásos működését”. Apa bort iszik, apa szivarra gyújt, apa kissé izzad”.

Az élet gyorsan mult. Jánoskának még tegnap fehér kötött harisnyái voltak és ma fűzős bakancsok állnak a küszöbe előtt, gimnáziumba jár. Nem kísértetjárás ez?

Évente az apja születésnapján egy-egy köszöntőt mondott. Eleinte együgyű gyermekversekben, aztán érzelmes prózában. Minden emberi szó gyenge arra, hogy kifejezze az apai sziv legendás jóságát és meghálálja önfeláldozását.

Évek multán is gyakran a fülébe sugták még: napfény, mézes víz, aludttej, főzelék, homok.

Huszonöt éves szolgálati idejét a vállalat megünnepelte. Pénzt kapott és a főnök, akinek közben egészen ellágyult az agya, a diszlakoma pezsgőjétől felmelegedve szorongatta a kezét: — Igaz — kérdezte és emlékezni próbált. — hogy van a gyerek? Magának volt egy kis fia. Jánoska, igen a Jánoska. Emlékszem, sápadt és beteges fiúcska volt. Remélem, jobban van már?

Köszönöm — felelte az apa kitérően.

Azt nem mondta meg, hogy Jánoska gépészmérnök egy gyárban, körszakálla van s multkor a gőzfürdő mérlegén — lepedő nélkül — hetvenkilenc kilót nyomott.

(Budapest.)

Téli dal

Vágtat a szánkó, csendül vig hahó,
Vége az ősnek, itt van Télapó.
Havas bundája, havas szakálla,
A hidegtől reszket az álla.

A gyerekek, bezzeg, nem fáznak,
Hólabdával vigan labdáznak.
Hóembert gyurnak, jégen csuszkálnak
Reggeltől estig mást se csinálnak.

Havas ágon csipeg a madárka.
Azt csipegi: jobb nyárba, jobb nyárba!
Buzaszemeckét elrejtí a hó —
Eredj már, eredj már, öreg Télapó!

E—6.

Tamás érdeklődik

Beszélgetés Edisonról.)

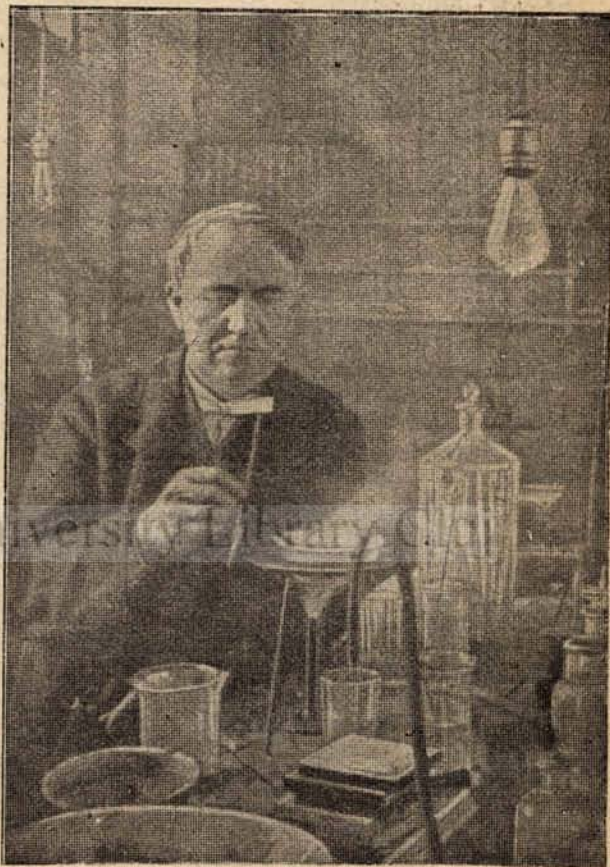
I.

Tamás: Ha összehasonlítom a magam gyermekkorát a tieddel, sajnálalak téged, apus és sajnálom azokat az embereket is, akik veled együtt voltak gyermekek. Ti még nem ismertétek a repülő-gépet, a rádiót, az automobilt, a mozit és sok olyan találmányt, melyben mi már kicsiny korunkban gyönyörködünk.

Apá: Még felsorolhattál volna néhány dolgot, hogy még jobban lesajnálod a mi nemzedékünket. Megemlíthetted volna például a villamos-körtét, melynél hasznosabb és szebb találmányt keveset ismerek. De ne sajnáld te a mi nemzedékünket! Akik valamivel előttem vagy velem együtt voltak gyermekek, ajándékozták meg a világot a ti életeteket megkönnyítő és megszépítő találmányokkal. Mennyi gyönyörűségben volt nekik is részüik. Mert — látod, édes fiam, — legnagyobb gyönyörűség az alkotás gyönyörűsége. Amikor Edison hosszú-hosszu kísérletezés után felgyujtotta az első villamos-körtét, éjjel-nappal ott ült mellette, aggódva leste társaival együtt, meddig tart a gyönyörű fény, vajjon alkalmas lesz-e a lámpácska arra, hogy elterjedjen az egész világon. Ezt az izgalmas, aggodalommal és szorongással vegyült gyönyörűséget ti már nem érezhetitek. Te már természetesen tartod, hogy kigyullad a lámpa, ha a kapcsolón egyet fordítasz.

Tamás: Valószínűleg nem ok nélkül említetted Edisons. Talán őt tartod a legnagyobb feltalálónak és tudósnak?

Apá: Voltak nála sokkal nagyobb tudósok, de mégis az ő nevéhez fűződik a legtöbb értékes találmány. Én nagyon szeretem. Főleg azért, mert találmányaival hasznára volt embertársainak. Alig van olyan alkotása, mely a pusztítást szolgálja, majdnem mindenik arra való, hogy életünket kényelmesebbé tegye. Aztán azért is szeretem, mert a maga erejéből küzdötte fel magát: igazi amerikai volt. Iskolába is alig járt; előbb az anyja tanította, majd könyveket szerzett és megtanulta mindazt, amire szüksége volt. Már gyermekkorában mutatkozott érdekes egyénisége. 13—14 éves korában már megkereste a kenyerét. Ezt is egy ötletnek köszönhetta. A vasutakon még nem volt étkező-kocsi. A kis Edison engedélyt kért arra, hogy az utasok között élelmicikkeket árulhasson. Az unatkozó és a hosszú uton megéhező utas szívesen vásárolt egyet-mást. Eszegetés közben jobban telik az idő. Meg aztán rendesen gyermek is van ott, a hová az utas megy. Valami apróság jó lesz ajándéknak. Edison üzletcskéje fellendült. Más ember megelégedett volna ennyivel. Ő azonban mérész vállalkozásba fogott. A mozgó vasuton la-

pot szerkesztett. A nagyobb állomásokon leszállott, a vasuti tisztviselőktől megtudta a telegráfon érkező legújabb híreket, visszament a rendelkezésére bocsátott kis fulkébe: kiszedte kis ujságját, kinyomta és eladta. Az unatkozó közönség szívesen vásárolta. Már segédet is tartott. Kezdtett jól folyni a sorsa. Ez volt a veszteség. A jövedelméből sokfajta eszközt vásárolt és amíg a segéd dolgozott, ő fulkéjében kísérleteket végzett. Egyszer csak robbanás zaja hallatszott a műhelyből: a kis fiu még rá sem ért jól körülnézni: még fel sem ocsudott ijedségéből, már megragadta egy izmos kéz és egy pompás lendülettel kirepítette az irodából. A repülőgépnek ezt az ősi formáját már régen feltalálták az emberek. Ez nem lett volna valami nagy szerencsétlenség; az eseményt a vasutas elkönnyvelte volna a jól sikerült kísérletek között, Edison nagyra-törő álmai között is gondolkozhatott volna azon, hogy nem feltétlenül szükséges minden mozgást

villamos erővel végezni, de csakhamar repültek utána szerszámai és drága műszerei is. Vissza sem eresztették többé a kocsiba. Új pálya után kellett néznie: táviró-tisztviselő lett belőle.

Tamás: Ez neki való foglalkozás volt. Szerencsés lehetett az a hivatal, ahol ilyen ember szolgált. Valószínűleg hamar főnök lett belőle.

Apa: Jó volt csakugyan, hogy a távirókhoz került. Nyugtalan elméje javításokon és újításokon töprengett. Sikerült is neki korszakalkotó változtatásokat készíteni. Sőt itt kapott kedvet a telefonhoz is, amely Edison tökéletesítése nélkül sohasem terjedhetett volna el. Eddig igazad van. De hivatali buzgalmával feljebbvalói nem voltak megelégedve. Egész szabad ideje alatt kísérletezett, s amikor leült a gép mellé, halálosan fáradt volt. Bizony-bizony, elszundikált. Sőt azt is megtette, hogy kényelmesen végigdőlt a diványon és aludta az igazak álmát. Én ezt jól meg tudom érteni, de hivatalfőnökeire se haragszom, ha nem gyönyörködtek a kis hivatalnok édes pihenésében. Változtatta is gyakorta az állását és rendszeren nem a maga akaratából. Fiatal korában például egyik állomáson az volt a feladata, hogy az átröbögő vonatokat jelezze a szomszédos állomásnak. A szomszéd hamarosan észrevette, hogy a jelzések nem pontosak. Előbb feljelentéssel fenyegetőzött, majd — megsajnálva a fiatal embert — megbocsátott neki, de megigértette, hogy ezután nem alszik el a készülék mellett. Nem bízott teljesen az adott szóban: Edisonnak félóránként jelzést kellett leadnia. Nem volt egy darabig semmi baj: érkeztek a jelzések pontosan. Egyszer azonban a szomszéd tisztviselőnek beszélgetésre jött kedve. Leadja a jelzést; Edison gépe nem válaszol. Újabb jelzés: a gép néma marad. A tisztviselő

már arra gondolt, hogy talán rablók pusztították el társát; rémülten rohan a szomszéd állomásra: benéz az ablakon, készen a legborzalmasabb látványra. Meg is döbben szörnyen, mert Edison édesdeden alszik a diványon. Vár, vár az ablak mellett; gondolja magában mingyárt fel kell ébrednie, mert közeledik a jelzés ideje. Egyszer csak megdöbbenve látja, hogy valami gépezet megmozdít egy fából faragott kart, a kar leült a gépre, a jelzés megy a szomszéd állomásra: Edison pedig alszik tovább. De nem sokáig. Felébresztették. Hogyan és mivel, arról hallgat a történelem és nem dicsekedhetett vele Edison se, de annyi bizonyos, hogy nem szerettem volna a helyében lenni. Másnap távoznia kellett. Finoman fejezem ki magam, de talán itt is repülni tanították.

Tamás: Hát lusta ember volt ez a nagy tudós?

Apa: Dehogy, fiam. Egyike volt a legébrebb embereknek, ha valami komolyan foglalkoztatta. Képes volt 1—2 napig alvás nélkül kísérletezni. Ilyenkor alig táplálkozott, de az unalmas egyhangu munkát nem bírta: kimerült idegrendszere kívánta az alvást. Én nem hibáztatom, hogy hivatalnoki munkáját nem jól végezte. Ha hivatalfőnöke vagyok, felmentem az egyhangu munka alól. Az ilyen embernek adni kell anyagot a rendelkezésére, hogy kísérletezhessen. Nehéz időket töltött ő a táviró szolgálatában, de nem voltak ezek terméketlen évek: lelkében már éltek azok a gondolatok, melyeket rövid idő múlva meg is valósított. Eddig tréfálkozva beszélgettem veled a világ legnagyobb feltalálójáról: legközelebb elmondom neked, mit köszönhet az emberiség Edisonnak.

DAL A BOLDOG KIS TANYÁRÓL.

Írta: Kovács Emma.

Csorba kancsó ring a kopár ágak felett,
Egy kis cinke család belé telepedett.
Cin-cin, oly boldogan nótáztatnak benne,
Mint ha mese szépség palotája lenne.
A kis cinke mama puha ágyat vetett.
Anyai szerelme dudol szép éneket.
A néma ágak is ámulva hallgatják.
A kis fiókokat szépen elringatják.

Oreg csorba kancsó, he hasznos vagy, látod!
Boldoggá tettél egy kedves kis családot.
Be jól cselekedtem, hogy felaggattalak,
Oly hálásak érte a kicsi madarak.
Édes örömeiket csipognak fülembe,
Büvös derűt hintenek bánatos szívembe.
És száll, száll a lelkem a régi fészekre.
Könnyes mosoly hull az édes emlékekre.

(Mocsolya.)

NYUSZI

TAVASZI MESE

IRTA VAJDA ISTVÁN

Benedek Eleknek, tanítványi szeretettel

A falú végén, ott, ahol már kezdődik az erdő, állott az erdész háza. Ebben a kis házban élt az erdész, feleségével és három gyermekével. A három gyermek közül a legfiatalabb még kis fiú volt, aki naphosszat gondtalanul játszadozott a házban meg a kertben, a másik kettő nagylány volt már és iskolába járt.

A kis család igen szerette és mindig becézte a kicsi fiút. Farkas volt a neve; ámde, mert ez a név igen komolyan és nagyemberesen hangzott, a fiucska pedig örökké mosolygó, vidám, pirospozsgás arcú és pisze orru, kis teremtés volt, az édesanyja Nyuszinak becézte. Nyuszinak, bizony, mert éppen husvét vasárnapján jött a világra és ha valamit látott vagy hallott, éppen olyan kíváncsian és fürkészve kukkantott bele a világba, mint egy igazi nyulacska.

Igy történt aztán, hogy a fiucska végül már alig tudta, mi az igazi neve. Az ösmerősök is csak úgy beszéltek róla: „Az erdészek Nyuszija”

Egyszer Erdész Nyuszi a nagymamájától egy nagyfülű, piros szemű, fehér bundás, kitömött nyulat kapott ajándékba, amely hamarosan legkedvesebb játszótársává lett. Mindig a karján hordta, babusgatta, becézgette, sőt este még az ágyába is magával vitte. Mindenféle kedves dolgot sugdosott a fülébe; néha azonban elszomorodott egy kicsit: a nyuszi sohasem felelt neki.

— Kis nyulacskám, — mondta ilyenkor, — igen-igen szeretlek; de még jobban szeretnélek, ha igazi, eleven nyulacska volnál!

Már vége volt a télnek, a nap ragyogó tisztán sütött; a hó is elolvadt és a Tavasz vigan kacagott be az ablakon:

— Jó reggelt, fiucska! Ébredj! — kiáltott be nevető arccal. A kis Farkas éppen akkor ébredezett és két öklével álmosan dörgölte szemét. Félig lehunyt szemmel nézte a csillámló napsugarakat, melyek vig körtáncot jártak a szemköztlevő falon.

A ház előtt a hársfán sárgarigó üldögélt. A Tavasz intett neki, hogy költse fel a kis álomszuszékot. Erre a rigó vig fütyülésbe kezdett, a reggeli szellő pedig besuhant az ablakon és lágyan simogatta végig a gyermek arcát.

Farkas kiugrott az ágyból, úgy-ahogy belebujt a ruhájába és mire édesanyja bejött

felkölteni, már felöltözve várta.

— Ejnye, Nyuszkó, — csodálkozott anyja. — ilyen korán felébredtél? Ki költött fel, gyermekem?

— Nem tudom, anyukám. Olyan szép idő van odakünn! Hallgasd csak, milyen szépen fütyül a rigó! Tán annak a fütyye ébresztett fel.

Mindketten az ablakhoz léptek és kinéztek a pompás tavaszi világba. Széles, zöld mező terült el a ház előtt. A szélén fűre kis patak csörgedezett és távol, a patak mögött, sűrű, sötétzöld színben pompázó erdő övezte a vidám tavaszi képet. Ezer és ezer harmatcsepp ragyogott a réten, mintha egy csodálatos kéz apró gyöngyszemekkel hintette volna tele.

Az éjszaka sok sárga kikiries is kidugta fejét a földből és lágyan himbálódzott a friss szélben.

— Nézd csak, anyuka, nézd, — gyönyörködött bennük Nyuszi — mennyi szép sárga virág! Már a virágok is nyílnak! Engedd meg, hogy kimenjek a rétre és jóreggelt kívánjak a virágoknak! Majd tépek belőlük egy bokrétára valót!

— Hagyd a virágokat, kis fiam! Hagyd hogy viruljanak és örüljenek az életnek! De nézd csak, Nyuszi, — szólt hirtelen, — amott messze, egy nyul szalad keresztül a mezőn. Látd, most kétlábra áll és ránkbámul; talán éppen az a husvéti nyulacska...

— Jaj, de nagyszerű! — ujjongott Nyuszi. — két másik kis nyuszi is van velem! Engedj ki hozzájuk, anyuka!

— Csacsi Nyuszi! — nevetett az anyja, — mire te odaérsz, azok már árkon-bokron tul lesznek! Vagy azt hiszed tán, tudják, hogy hozzájuk készülsz és szépen megvárnak? Csacsi... No, de most már gyere, idd meg a tejedet. Azután, nem bánom, mehetsz játszani a mezőre. Majd akkor, — ha megtalálod, — meg is keresheted a nyulakat.

Nemsokára azután Nyuszi vigan szaladt ki felé a kerten keresztül a mezőre. Egyenesen a harmatosfejű virágoknak tartott. Jó reggelt kívánt nekik és megkérdezte, nem látták-e a nyulakat?

A sok virág azonban csak nevetgélt és huncutul ide-oda himbálta a fejét. Egyikük sem fe-

lelt. Nyuszi elszomorodott, aztán egy igen szép, fejlett virághoz lépett. Ugy gondolta, hogy ez minden bizonnyal felelni tud majd a kérdésére. De az sem válaszolt és csak rázta a fejecskéjét.

Erre elindult Nyuszi és ment, ment tovább a meleg, tavaszi napsütésben, a sok-sok sárga virág között. Már majdnem elérte a patakot, a mikor édesanyja kiáltott utána:

— Nyuszikám! Ne menj igen messzire!

Megfordult és vigan kiáltott vissza:

— Nem, nem, anyuka, csak még egy kicsit! Megkeresem a nyuszikat!

Azzal megindult a patak felé.

Lassan ment előre és egyszer csak hirtelen, a patak partján egy tapsifüles, barnabundás nyullal találta szembe magát. A nyul tágranyílt, ijedt szemmel bámult rá.

A fiucska pedig, a másik Nyuszi, ahogy így szembe találta magát négy lábú névrokonával, szintén igen megijedt. Igaz ugyan, hogy ép ezt a nyuszit indult el az előbb keresni, de most egyszerre inába szaladt a bátorsága és moccani sem mert a félelemtől.

A két nyuszi közül a barnabundás tért előbb magához. Hosszu nyul-élete alatt már több tapasztalatra tett szert. Most is megérezte, hogy ez a kis fiu nem jelent számára veszélyt. Adta hát a bátrat, s bár nyulszive hevesen dobogott, megszólította:

— Ki vagy és mi a neved? Ha jól hallottam az előbb, Nyuszinak szólítottak? De, ugy-e, nem a mi nemzetségünkéből való vagy? Hová lett a két tapsi füled? Hol van a farkincád és hová tetted a másik két lábadat?

Nyuszi felé csak úgy zudult a sok kérdés.

— Ne haragudj, Nyul urfi, nem tehetek róla, — mentegetőzött — anyukám, meg a többiek neveztek el Nyuszinak. A valódi nevem Farkas és az erdész kisleánya vagyok.

— Érdekes, — mondta a nyuszi és alaposan szemügyre vette az előtte állót. — Érdekes! De jegyezd meg magadnak, hogy engem nem Nyul urfinak, hanem Nyulné asszonyságnak hívnak s két kis apró nyuszim van odahaza. — No, lám, hogy is mondtad csak? — folytatta elgondolkodva, — Farkas a neved? Tudod-e, hogy ez a név igen veszedelmesen hangzik a mi fülneknek? A farkas gonosz állat. — így beszélte nekem ükapám, — aki egyik ősoimet szőröstől-bőröstől fel-falta valamikor. De remélem, te nem vagy olyan gonosz, mint névrokonod és nem kell tartanom tőled?

Nyulné asszonyság izgatottan lóbázta két füleit és gyanakodva pislogott Nyuszira felé.

Nyuszi azonban megnyugtatta:

— Nincs mitől félned, Nyulné asszonyság! Sőt én akarlak megkérni engeddd, hogy megsimogassam a bun-

dádat. Még sohasem láttam eleven nyulat életemben: az enyém otthon csak bársonyból van.

— Furesa kis fickó, — mulatott Nyulné, — miattam tedd meg, ha jól esik! De nem fáj, ugy-e?

Nyuszi szörnyű élvezettel húzta végig kezét a nyul bundáján.

Ahogy ott álltak, észrevették, hogy a patak tulsó partján két apró nyuszi bukkant elő.

— Nini, a gyermekeim, — kiáltott fel Nyulné, — jaj, maradjatok odaát, szivecskéim! Isten ments, még belepotyogtok a vízbe!

De a két apróság mindenáron az anyjához akart jutni. Otthon sokáig váraкоztak reá, s nem tudták elgondolni, hová marad anyyi ideig. Elindultak hát megkeresni. Most pedig ott álltak egymással szemközt s csak az a rossz, csunya patak választotta el őket egymástól. A két kis fickó még nem tudta, hogy a víznek nincs gerendája; gondtalanul indult meg előre és — puff! mindkettő beleesett a patakba. A sebes víz elragadta őket.

Az anyjuk egy ugrással a patakba termett és szerencsésen meg is csípte a nagyobbikat; kihúzta két tapsi fülnél fogva és a szárazra tette. De a kisebbiket magával ragadta az ár sodra és bizonyosan odaveszett volna, ha Nyuszi gyorsan nem kap utána és ki nem menti a vízből az apró jószágot.

Mindez egy pár pillanat alatt történt. Nyuszi a patak partján állt és karján tartotta a víztől csepegő nyulacskát, Nyul mama szeméből pedig hullottak a könnyek és siránkozva száritgatta a másik kis nyuszi bundáját:

O, jaj, kicsi fiam, kis Tapsifüleském! Te csak megmenekültél valahogy! Jaj! Jaj! De hová lett az én másik édes kis fiam, az én Ugrifüleském! Elragadta a patak! Sohasem látom többé az én drága gyermekemet!

Nagy ijedtében észre sem vette, hogy a másik kis nyulfióka ott ül épségben a Farkas ölében.

— Ne sirj, Nyul asszonyság, nincs okod sirásra! — szólalt meg Nyuszi. — Kutya baja Ugrifüleskének! Itt ül az ölemben, egészséges, mint a makk, csak egy kicsit vizes lett a bundája. De ezért sem szabad összeszidnod, mert nem tehet róla, szegényke...

Nagy óvatosan letette a kis csemetét a fübe az anyja mellé.

Persze, vége-hossza nem volt a nagy öröme! Tapsifüles és Ugrifüles vig ugrándozással táncolta körül anyját, aki felváltva nyalogatta végig bundájukat és simogatással becézgette őket. A nap pedig bebugyolálta a két nyuszit meleg sugaraiba, úgy, hogy egy-kettőre száraz lett a bundájuk.

Folytatása következik

Dóczyiné Berde Anna:

Bagoly naplója

1906. május 7.

Ma nevezetes dolog történt az iskolában. Alig vártam kedves naplóm, hogy veled közölhessem, Pepi néni, a zenetanítónőnk szindarabot rendez.

Csipkerózsa énekes mesejáték a címe, melynek tartalmát mindenki ismeri. Egy királynak kisleánya születik. Keresztelőjére tizenkét tündért hívnak meg, akik elhalmozzák jókívánságokkal. Ám a tizenharmadik tündér, akit nem hívtak meg, szintén megjelenik és elátkozza a királykisasszonyt, hogy tizenkét esztendőskorában szurja meg a kezét egy orsó, s ettől százéves álombá merüljön. Száz év múlva egy királyfi vetődik a csipkerózsáival benőtt, elaludt kastélyba és életre csókolja a kis kisasszonyt. Ez a meseje röviden, eldarálva. A fő a dologban az, hogy szerephez jutottam. Pepi néni, a rendező, kedves jó lélek, csak két dolgot szeret véghetetlenül. A befűzött derekát és az előkelőségeket. De piszt! Én nem akarok fecségni. Inkább magamról és a darabról beszélek. Szívem ne repedj meg a gondolatra, hogy a világot jelentő deszkákra kerülünk, az az, hogy én csak a szinfalak mögött fogok szerepelni az előjátékban, ahol az elátkozott kastély bozótjai közt mint Bagoly énekelek. Na, de ott jutott szerep a legjobbhangu kisleánynak, Julesának is. Ő lett — szintén hátul — a csalogány. Képzeltető, hogy még mennyi sok szép szerep van. Tündérek, királyok, hercegiu és Csipkerózsa, az elátkozott királyleány! A társaim azt mondják, nem igazság, hogy a két legjobb énekes, Julcsa és én, a szinfalak mögé kerüljön, de hát ezt már a rendező jobban tudja, mint mi. Fő, hogy én szerepelek és alig várom már, hogy a próbák elkezdődjenek.

Május 10.

Ma volt az első próba. Na, hát kacágnom kell, mi sült ki. „Tudtam, tudtam, hogy így lesz”, sugdosták a lányok a padok alatt, miközben Pepi néni a főszerepeket kiosztotta. Mi nagyon kíváncsiak voltunk, hogy kié lesz a Csipkerózsa, a tündérek, meg a hercegiu szerepe. — Nekem rémlik, hogy kik lesznek a főszereplők, — hangoskodott Balog Zéfka. — Ha nem csalódom, az iskolaszék tagjainak leányai. — Te bolond, feleltük vissza, hisz azok közt nincs énekes. — Hát Ila? — Igaz, szontyolódtak el a leányok, neked most is igazad lesz. — Mikor aztán Pepi néni felolvasta a szereplők névsorát, persze, hogy mind ott volt azok neve, akiknek szüleiél ő „jóban van”. Ezt ő így mondja. Egyszer ugyanis mondtuk neki, hogy küldjön egyik holtelen kislány szüleihez intőcédulát, azt fe-

lelte: — Nem lehet, kedveskéim, jóban vagyok velük.

Ha még megvolna a kis lutri, amiről a nagyanyám annyit mesélt, hát, bizony Isten, minden nap Zéfkát küldenők oda a szerencse számokat kitalálni. Hát, nem most is pontra kitalálta, hogy kik lesznek a főszereplők?! Ila a herceg, na, ez még hagyján, mert hangja van, hanem a Csipkerózsa...! Na, édes naplóm, ne törd a fejed rajta, mert ezt úgy sem tudnád soha kitalálni, hát inkább leírom: Borsós Jolánka. Hiszed, vagy nem ez így van. Az osztály elbámult, Jolánka maga a legjobban, hiszen szegényke ő tudja, hogy a torka mennyire nem bír engedelmeskedni. Mentetetőzött is szegény, de Pepi néni azt mondta, hogy ő szép és a mamája, a porcellángyárosné, pazarul fogja kiöltöztetni. Ők már ezt együtt megbeszélték. És az éneklés? — zugta az osztály.

— Hát, kedveseim, arra is van már megoldás, felelte Pepi néni. Az éneklést a széphangu Julcsára bízom, olyanformán, hogy ő már ugyis leszerepel a szinfalak mögött az előjátékban, ő hát elvégezheti ugyanott a Jolánka éneklését is. Csipkerózsa bent mozog a szinpadon és tájtja a száját, mintha énekelne, Julcsa kívülről figyeli és elénekle helyette a szerepet. Ugy-e, Julcsa, megteszed? Én érettem és a sikerért, ugy-e megteszed? Julcsa, aki egy szegény falusi tanító hetedik leánya, mit tegyen? Ő szereti Pepi nénit, s ha Pepi néni ezt így jónak látja, megteszi. Miért ne? Egyese lesz bizonyosan az énekből neki pedig erre nagy szüksége van, mert a preparandiába szeretne bejutni. Tanítónő szeretne lenni.

Május 15.

Egész nap csak a szinpadot beszéljük. De nemcsak mi, hanem az egész város. Sokan kacagják azt a fonák dolgot, amit Julcsa csinál és azt izenték neki, hogy ne vállaljon ilyen szerepet.

Nekem is azt izente a Zéfka nénije, hogy a miért szeplős vagyok, azért játszhattam volna valamelyik tündér szerepét, mert a szeplő úgy sem látszik a festék alatt. Ma sokáig elnéztem magamat az állótükörben. Kemolyan mondom, nem is vagyok olyan törpe, mint azt Pepi néni említette a szereposztáskor. A gonosz tündér szerepét máris kívülről tudom, akinek pedig kiosztották, még egy szót sem tud belőle.

Május 16.

A próba nehezen megy. Nekünk Julesával könnyű, mert nem kell mozdulatokat tanulnunk.

A herceg elég jól indul, de szegény Csipkerózska! Roppant nehezen szokja meg, hogy mozgassa a száját és még se énekeljen; Julcsa igyekezik, hogy a szájába énekelje a dolgot, de persze nehezen megy ez onnan, a szinfalak mögül. Igaz! Ma a fiuk Julcsa után kjabáltak a gimnázium előtt, hogy jó lenne, ha nekik is elmenne sugni. Borzasztó, hogy ezek a lányok mindent elpletykálnak a városban, pedig Pepi néni meghagyta szigoruan, hogy ez a dolog maradjon az osztály titka. (IV. polg. o.)

(Folyt. következik.)

Tíz fogas kérdés

Harmadik Stollwerck pályázatunk. A helyes megfejtők között a Stollwerck csokoládégyár 15 díját sorsoljuk ki.

Második Stollwerck pályázatunk is igen szép eredménnyel zárult és tanubizonyoságot szolgáltatott arról, hogy kis olvasóink nagy érdeklődéssel vesznek részt ezen a tanulságos pályázon.

Közöljük tehát a harmadik pályázatot és az alábbiakban ismétljük a pályázat feltételeit:

Az alábbi tíz kérdésre röviden, lehetőleg 1-2 mondatral kell felelni. A feleletek tintával írva legkésőbb január 31.-ig a Cimbora kiadóhivatalába, Szatmárra küldendők be és a borítékra rá kell írni: „Stollwerck pályázat”. Kérünk benneteket, hogy a pályázati levelekbe semmi más közleményt ne tegyetek, mert a pályázatok külön elintézés alá kerülnek. — Azokat a feleleteket, melyek hozzánk január 31.-ike után érkeznek be, már nem vesszük figyelembe.

A megfejtők között 15 díjat és pedig

2 első,

3 második,

6 harmadik és

4 negyedik díjat sorsolunk ki.

A pályázon akár egy kérdésre adott felelettel is részt lehet venni.

A díjak a brassói Stollwerck csokoládégyár ajándécsomagjai, melyeket a gyár közvetlenül küld el a nyerek címére.

A megfejtéseket 1928. február 20.-iki számunkban tesszük közzé.

A tíz kérdés a következő:

1. Ki találta fel a könyvnyomtatást?
2. Ki írta a „Falu jegyzőjét”?
3. Ki fedezte fel a veszett kutya marása elleni szérumot?
4. Mit tudunk Kinizsi Pálról?

Május 17.

Ma bejött Igazgató néni a próbára. Elmondta, hogy a szindarabot a szegény tanulók javára rendezzük, ezért mindenkinek mindent-el kell követnie a siker érdekében. Jolánkát bátorította. Azt mondta. Nem kell félni, mert aki tud, az nem fél! Erre Zéfka hangosan belevágott: — Nem tudok, de félek! Igazgató néni Zéfkát és vihogó társait megpirongatta. Zéfka azzal védekezett, hogy tavasz van és tavasszal még a bárányok is ugrálnak.

5. Ki írta a „Szeptember végén” c. költeményt?

6. Mik az állócsillagok?

7. Mikor volt a magyar szabadságharc?

8. Hány csillagból áll a Göncöl szekere?

9. Mit nevezünk tiszavirágnak?

10. Ki volt a legnagyobb magyar zeneszerző?

CIMBORA kiadóhivatala

STOLLWERCK
TEJKARAMELLA

Évtizedek óta hűséges jóbarátja a fogyasztónak és igazi segítője köhögésnél, fáradalmaknál. Páratlan hárneve, s elterjedtsége miatt igen gyakran utánozzák, s különféle nagyhangú hirdetés útján próbálkoznak a közönség figyelmét magukra vonni, azonban a Stollwerck tejkaramella kiváló minőségét sem érhetik el.

A NÉV :

Nem az elnevezés és külsőség, hanem a belső érték a mérvadó! Ez a Stollwerck tejkaramella szerény névvel elért, tulzott reklám nélküli eredménye!

AZ ÉRTÉK :

A Stollwerck tejkaramella mindenkor vezet! Elsősorban mint tápszert, mert a testnek szükséges fontos tápanyagokat nagy mennyiségben tartalmazza; így képzőanyagokat (fehérje, mész, foszforsav) és meleget, erőt kölcsönző anyagokat (cukor, tejzsír.). A nagy tápértékhez még a rendkívül kellemes íz, annak szomjúságot oltó hatása is járul és nem szabad elfelejteni, hogy hűlés esetén a legkellemesebb köhögés elleni gyógyszer.

SENKINEK

sem lehet tehát kétsége, hogy milyen tejkaramellát vásároljon. Csakis olyat, amely a legjobb, legkellemesebb ízű és melynek minőségéről legjobban a név kezeskedik.

Stollwerck Testvérek r. t.
Bucuresti.

A debreceni kolbász

— LEVÉL NAGYAPÓHOZ. —

Édes nagyapóka lelkem, nem állhatom meg, hogy ne közöljem magával ezt a pompás történetet. Egy huncut suszterinas a mi uccánkban meg akarta tréfálni Kocsonya házmester urat. Késő este, kapuzárás után, felakasztott a csengő zsinórjára egy pár debreceni kolbászt és — mint aki jól végezte dolgát, eltávozott. Kacagott magában, mert sájtette, hogy mi lesz ebből.

De még csak egy macskát sem látott: Cirmos pajtás is kereket oldott.

— Csengett a fülem, — gondolta Kocsonya ur és bosszusan visszavonult.

Amint gondolta: úgy is lett. A kolbászt csakhamar kerülgetni kezdte egy éhes macska, mert bizony a debreceni kolbász illatát teli tüdővel élvezti akármelyik jóra való cica.

Időközben Cirmos pajtás meghívta két barátját a pompás lakoma maradékaira. Udvariasan engedte, hogy előtte ugráljanak fel sorban.

- Parancsoljon, Fehér urfi!
- Csak ön után, Fekete kisasszony!
- Talán a kedves házigazdánk...

Végre is a Fekete kisasszony alábbhagyott az ellenállással és engedett a szíves kínálásnak.

Hanem az az átkozott csengő megint megszólalt. Cirmos pajtás már tudta, mit jelent ez... újra elinált faképnél hagyva a vendégeit. Boldoguljanak a házmesterrel, ahogy tudnak. No, de a közelgő veszedelmet jobb-

Cirmos pajtás nem sokat gondolkozott: nagyot ugrott és belevágta körmét-fogát a csábító kolbászba. Persze, megrándult a csengő...

... és Kocsonya bácsi dörögve lépett ki a kapun. Már tartotta is a markát, hogy átvegye a kapupénzt.

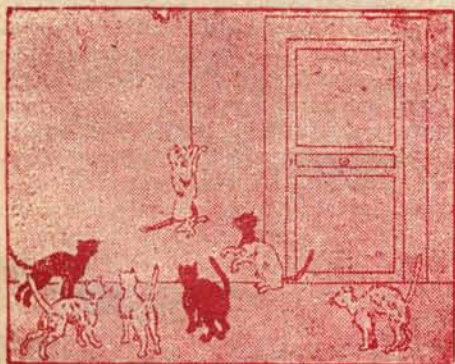
nek látták ők is idejében elkerülni és a barátságatlanul hangzó lépések zajára bizony megugrott Fehér urfi is. Fekete kisasszony is.

Kocsonya ur most már élt a gyanuperrel és botot hozott magával, hogy, ha megint megréfélták, fejbekölintsa a tréfáskedvű éjjeli látogatót. Hát, hiszen jól is tette, hogy botot hozott: legalább volt mivel ütni a három cica nyomát. A debreceni kolbászt, mely pedig oly szépen díszítette az ócska csengetyűhuzót, még mindig nem vette észre. Igaz, hogy nem is sok maradt már belőle.

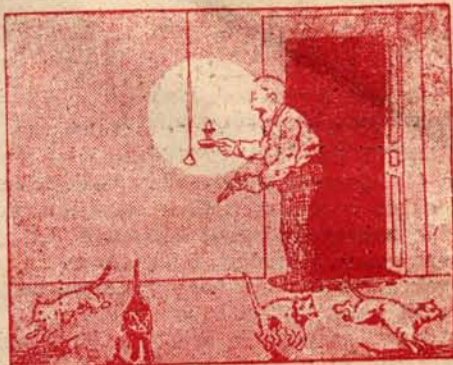

Ezalatt macskakörökben hirtelen futott Cirmos pajtás vendégszeretetének és úgy a közelből, mint a távolabbi vidékekről valóságos macska-csöddület támadt Kocsonya ur kapuja előtt. A csengő egy pillanatra sem hallgatott el, sorba ugráltak a macskák a zsinórra.

Olyan csengés-bongás, nyávogás, miákolás volt ott, hogy az egész ház felébredt és a lakók ijedten dugták ki a fejüket az ablakon.

Kocsonya ur most már komolyan megharagudott. Gyertyát és forgópisztolyt hozott magával. Itt ma emberhalál lesz!... De hát nem lett. A macskák szétszaladtak, a kolbászból egy falás sem maradt és Kocsonya

ur mai napig is azt hiszi, hogy kisértetek tréfálták meg. (Ide kép jön!)

De gyanakszik rám is, mert a szomszédság megesküszik rá, hogy a debreceni kolbász az én nadselű gondolatom volt...

A másolat hitelül:
ELEK nagyapó.

Mi ujság?

Huszonhat óra alatt építettek fel Angliában egy vasúti hidat. A modern technikának érdekes sikere volt a minap a Medway folyót Maidstone és Barming közt átszelő vasúti hid felépítése. A régi fahíd már nem felelt meg a célnak és vashiddal kellett kicserélni. Az építés este kezdődött, amikor már megszűnt a vasúti forgalom és az utolsó vonat is átbott a fahídon. Munkások százai láttak nagy gyorsasággal a munkához és mérnökök katonás vezényszavaira először felszedték a sineket, majd eltávolították a hid farészeit. Ezután megkezdődött a vashíd építése, ugyanolyan pontossággal és sietséggel. A hid vas-alkatrészeit és hatalmas emelődarukat már a nappal folyamán odaszállították Londonból. A partokon nagy tömegben gyűlt össze a környék népe, hogy tanuja legyen a hid építésének, melynek érdekessége bármely látványosságával vetekedhetett. A sok száz munkás olyan tökéletes pontossággal végezte dolgát, mintha egyetlen élő gépezet lett volna. Huszonhat óráig folyt a serény munka és ezalatt teljesen elkészült a hatalmas vashíd, melynek súlya száznegyven tonna. Az a személyvonat, amely huszonhat órával ezelőtt rohogott át a folyó fahídján, visszatértében már vashídon futott át a tulsó partra.

Ujságolvasás az iskolában. A kopenhágai gimnáziumban kötelező tantárggyá tették az ujságolvasást. Hetenként négy órában ujságot olvasnak a diákok, mely után megbeszélnek az olvasottakat tanáraikkal. Tudomány, irodalom, napi események, új találmányok képezik így a megbeszélés tárgyát, ami nagyban fejleszti a gyermekek tudását.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

KARACSONY ÉS UJÉV UNNEPÉN, mint rendszerint most is a jókívánságok seregével szálltak felém Kisbaczonba, onnét, mert nem találtak ott, megfordultak s úgy szálltak utánam budapesti lakásomra. Ez a nagy szeretet magyarázza lelkesnek örök ifjúságát s magyarázója annak a csodának is, hogy kezemben ma is olyan könnyen száll a toll betűről betűre, sorról sorra. És ez a nagy szeretet magyarázója annak is, hogy szeretnék még sokáig élni és mesélni nektek, édes jó unokáim! Áldja meg a jó Isten titeket egyenként, s legyen bennetek nagy öröme a ti minden áldozatra kész szüleiteknek!

— **Bedő Laczi és Jancsi,**

Halmágy. Szeretettel látok unokáim seregében, s csak fejtegetések szorgalmasan a rejtvényeket: így könnyebben rátok mosolyog a szerencse. — **Kiss Irén és Mancsi, Nagyszentmiklós, Torontálmegye.** Levelet is, nemszak megfejtést. — **Weinberger Zittuka, Torda.** Örültem én is, hogy személyesen megismertelek téged, legszorgalmasabb levélíró unokáim egyikét, s természetesen, nagy volt az örömöm, hogy láthattam a tordai unokákat és beszélhettem hozzájuk is, nemszak nagyokhoz. Feledhetetlen szép este és délelőtt volt ez. Apukádnak és anyukádnak tolmácsold viszontüdyözletemet, a rejtvényeid pedig sorra kerülnek. — **Freithoff Janka, Nagyszentmiklós.** Most találkozom először a neveddel: levelet is várok, nemszak megfejtést. — **Hunyadi Hermin és Sándor, Petrozsány.** Látom, hogy figyelmeztetés nélkül is irtok levelet, s ez nekem igen jól esik, nektek pedig hasznokra válik. — **Balla Zoltán, Mátycs.** Te is beállsz a sok unoka közé. Isten hozott a messzi földről! Örömmel látom, hogy az iskolákban magyarul tanultok. Persze, szlovákul is tanítanak, mert jövőre szlovák gimnáziumba megy. Hogy magyar történelmet is tanultok, ez meglep. Olvasókönyvekben tőlem is van egy olvasmány: A pogány magyar keresztény hitre tér. És több művet olvastad, melyekből megismerted Erdélyt és Székelyországot. A csodaszarvasról szóló verset, melyet szerzője engedelmével juttattál hozzám, közlöm s e fajta verseket ezután is jószívvvel látok. — **Lichtenstein Tibike, Borosjenő, Aradmegye.** Sajnálod, hogy már régebb nem járattad a Cimborát, mert sok szép és tanulságos mesét találsz benne. Fogsz benne találni ezután is, s így szépen kárpótolod magadat. Te is, meg nővéred is. Arról szó sem lehet, hogy engem zavarnának a leveleid. Mennél többet írsz, annál nagyobb örömmel olvasom és válaszolok rájuk. — **Rapaport Babi, Marosillye.** Apuka előfizetett a Cimborára, anyuka pedig olvassa, mert szeretted nagyapó meséit. Én is szeretem a te jónagy betűs írásodat, mely messziről hirdeti, hogy mostanában tanultad a betűvetést. Hát csak irogass, Baba, én meg válaszolok neked szeretettel. Édes anyádnak köszönöm a jókívánságait. Levelét továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Veszely Bandika, Nagyszentmiklós.** Szép kerekbetűs írásod megkívánatja, hogy a rejtvényfejtés mellett levelet is írjál!

Kovrig gyerekek, Torda. Szinte utolsóként érkezett a beszámoló, de „az utolsókból lesznek az első”, vagyis: igen jó a beszámolótok. — **Fränkel Edgár, Arad** Leveledet továbbítottam a kiadóhivatalnak, s eddig bizonytalán rég megkapta Raucher Karcsi barátod az újságot, te meg a jutalmat buzgóságodért. Potlórejtvényed sorra kerül, a másik rejtvényed megfejtésének, ne habórgassuk az álmát. — **Havadtői Imike, Jobbágyfalva.** A fogaskérdések megfejtését egyenesen a kiadóhivatalhoz kellett volna küldened. Én mindenesetre továbbítottam, s remélem, megkaptad a 7. számban nyert könyvet, mely bizonyára a postán kallódott el. — **Marx József, Nagyenyed.** Levelet, levelet! — **Pardavy Tibor, Nagyvárad.** Ritkán írsz, pedig ráérnél az írásra. Hát, bizony, akkor csak irogass szorgalmasan és gondosan, mert az írásodra rájár a javulás. Számon tartom az ígéretet, te pedig tartsd számon az én jóvendőlésemet: ha megfogadod a tanácsomat, úgy megszépül az írásod, hogy magad sem ismerd rá. Hogy a Cimborá 1—8. száma mennyibe kerül, erről a kiadóba írsz. — **Cókos László, Bályok, Biharmegye.** A tanítóbacsi beszélt a kis Jézus születéséről, s te, az első elemista diák, lerajzoltad azt a képet, amikor a pásztorok Jézushoz mennek. Elgyönyörködtem a rajzokban, amely első próbálkozásod s eltűnődtem, vajjon megérem-e azt az időt, amikor a te szárnypróbálgatásokból szárnyalás lesz. A tanítóbacsi verse, melyben az iskolába járásra buzdít, kedves kis vers. Édes anyádnak, akinek levele mélyen meghatótt, külön levélben válaszoltam. — **Goldzicher György, Arad.** Te nagyon szépen találd a Cimborát, én meg a te kerek betűs írásodat. Majd számolj be, hogy sikerült a zongorázásod a házi hangversenyen. — **Hanvay Erzsébet, Csir, Csehszlovákia.** Leveledet továbbítottam a kiadóhivatalnak, s remélem, már rég el is olvastad a megrendelt könyveket, s megkaptad a nyereményt is. A beszámolót várom. — **Szabó Ius és Laczi, Kolozsvár.** Ha jól emlékszem, már két leveledre válaszoltam, s mert szorgalmasan levelezel, amint az első válaszem megjelent, egymásután jön a többi. Az álmok rendszerint ellenkezőre teljesülnek, ha tehát azt láttad álmodban, hogy én nem válaszolok a leveledre, mert rossz lánynak tartalak, bizonyos lehetsz abban, hogy jónak tartalak. És bizonyos lehetsz és lehettek abban is, hogy szeretettel látalak unokáim seregében. — **Daniels Felicitás, Nagyvárad.** Valóban, a te „szép” leveled rövid volt, de annál szebb. Ha Bertit, aki, szerinted, nagyszerű elbeszélő, azért nem írsz levelet, mert nem tud jól levelet írni, ezt elhanyagolod. Számtalan példa van arra, hogy szellemes társalkodóknak és elbeszélőknek, ha írásra kerül a sor, élvezhetetlen az írásuk. Szóval: más az írás, más a csevegés. Természetesen, vannak nagy számmal oly szerencsések, hogy írásban is, elbeszélésben is kiválóak. Azt hiszem, te az utóbbiak közé tartozol. Bertit azonban ne hagyd békén, biztasd az írásra: hátha kellemeesen fog eszelődni az írótehetségében. Aztán bölcs mondás: gyakorlat teszi a mestert. — **Fritsch Ferenc, Kolozsvár.** Azt írtad december 6-án: nem történik nálatok semmi nevezetes. Délelőtt tanulsz, délután iskolába megy. Fájdalom, az egyetemi diákok azóta gondoskodtak arról, hogy törtenjék valami. Szomorú, igen szomorú. Csak az vigasz-

ta'ja öreg szívemet, hogy az én unokáim, akiknek és szüntelem hirdetem a faji és felekezeti különbség nélkül való szeretetet, építeni fognak majd és nem rombolni. Számtanrejtvényed sorra kerül. — **Márton Böske, Munkács.** Ma sokan tanulnak otthon, így pótolván az iskola kényszerű mulasztásait, s te nyugodt lehetsz az írásodat illetően: kifogástalan a helyesírásod. Erős a gyanum, hogy édes anyád a tanítód. Mert régi dolog: az anyák a legjobb tanítók, tartsa meg az Isten őket. Jól esett olvasnom, hogy lelkes szónoklatoddal megtéritett barátnődet s most már nem kicsinyli le a mesét. Az irodalmi formába öntött, de népi jellegűből ki nem vett közzetett meséket nemcsak a gyermekek, de a nagyok is gyönyörűséggel olvassák. Minden jól megírt mese a legértékesebb irodalmi alkotások közé tartozik és sok minden írás, amelynek ma sok olvasója van, nyomtalanul el fog tűnni, de az igazán értékes népmesék örökéletűek. Így. A kiadó bácsinál megsűrgettem a nyereménykönyvedet. — **Babesák Ilonka, Bethlen.** Örvendek az ígéretednek, s még inkább fogok örvideni, ha be is váltod, a miben nem kételkedem. A rejtvényed sorra kerül. — **Lengyel László, Dicsőszentmárton.** Levelet, levelet! — **Hausler Magda, Nagyszentmiklós.** Ugyanezt üzenem neked is! — **Smil Gizi, Gyergyószentmiklós.** Két öröm ért egy nap: megjött a Cimbora, megjött Mikulás is, mégpedig ez utóbbi az iskolába. Vele jött persze a piros nyelvű Krampusz is. Képzelem az ijedtséget Bizony, jól eshetett ez után az ijedtség után a cukor meg a pogácsa. Szívüből örvendek az örömdönek. — **Szepessy Zoltán, Nagyenyed.** Ez az üzenetem valószínűen otthon talál, Aradon, de az is lehet, hogy a Bethlen kollegiumban fogod olvasni. Az enyedi út leírását várom, s édes anyádnak, aki lemásolja, tolmácsold meleg üdvözlömetem. — **Partos István, Nagyvárad.** Jó a Kereszt-, jó a Sakkrejtvény is. Sorra kerülnek. — **Serester Anna, Bodola, Brassó megye.** Minden jó, ha a vége jó: a fő, hogy szerencsésen kiláboldál a betegségből. Sajnálom, hogy az idén nem lehetsz Pesten, mert ott találkozhatnánk. Igérem, hogy Pesten gondolkodok reád. — **Sennensiech Olga, Marosvásárhely.** Oly gyermekek nevét és pontos címét kell összeírnod, akiknek szüleiről feltehető, hogy gyermekeiknek megrendelik a Cimbórát. Remélem, ha sok is a tanulnivaló, ismét szorgalmas le-velíró leszel. — **Elek Piroska, Retteg.** Levelet is, nemcsak megfejtést! — **Bedő Laczi és Jancsi, Halmágya.** A rejtvényfejtés hasznos és szórakoztató is egyben, hát csak foglalkozhatok veled szabad időtökben. Szeretettel várom további leveleiteket. — **Kiss Irén és Mancsi, Nagyszentmiklós.** Levelet, levelet! — **Rajtok Gyula, Nagyszentmiklós.** Öcsike — amennyire a tanítás engedi — tovább termeli a nadselü gondolatokat, a kiadó bácsi pedig bizsonnyal pótolta eddig a 30. számot. — **Abrahám Ottó és Pista.** A keresztrejtvény sorra kerül, de levelet is várok s abban ne feledkezzetek meg, hol és mikor kelt a levél. — **Ujfalusy Klárka és Pál, Élesd.** Méltón örültek a Cimbora könyvásárának s hálásak lehettek jó szüleiteknek, mert a jó könyv a legjobb barát. Leveleteket továbbítottam a kiadó bácsinak, hogy, ha lehet, teljesítse kívánságotokat. —

FEJTÖRŐ.

PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: Salamon Zoltán.

ista
lek
óni
z
alu
ma
amu
lom
ándor
ada
ttó
áma

Megfejtése egy nagy költő neve.

Kockarejtvény

Beküldte Weinberger Zittuka

ta	ret	hat	haj
ök	ta	szán	*Sze
nék	ni	röt	ni

Megfejtése egy régi népdal kezdete.

Cimbora képes gyermeklap

Szerkesztősége: Batánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Batánii-Mari (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimbora részére szánt közíratok, az E'ek nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatala: Satumare (Szatmár) Str. Petru Rareș (Petőfi utca) 43. A kiadóhivatalhoz küldendők a Cimbora előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára negyedévenként:

Romániában: 100 lei

Csehszlovákiában: 20 csehkorona

Magyarországon: 3 pengő

Jugoszláviában: 50 dinár.

A CIMBORA INGYEN KÖNYVAJÁNDÉKA!

A magyar ifjusági irodalom gyönyel közül 10.000 drb-ot ingyen osztunk szét a Cimbora olvasói között

Az 1928. esztendővel a Cimbora hetedik évfolyamába lép. Ha visszatekintünk az elmúlt hét esztendőre, igen nagy örömmel kell megállapítanunk, hogy nehéz és fáradságos munka árán ugyan, de mégis elértük kitűzött célunkat: sikerült magunk köré gyűjteni az erdélyi magyar gyermekek nagy seregét. Segítség és támogatás nélkül indultunk utnak, homlokunkra Benedek Eleknek, a mesemondás ihletett költőjének és a gyermekvilág legkiválóbb ismerőjének nevét tűztük és büszkén mondhatjuk, hogy nem hiába kopogtattunk a gyermekszobák ajtaján: 4900-en felül van már azoknak a gyermekeknek a száma, akik Elek nagyapó unokái seregébe tartoznak.

A következő esztendei célkitűzésünk is csak az eddigi marad: minél szebbet, jobbat és hasznosabbat akarunk Nektek a Cimboraiban nyújtani és szeretnénk még szorosabbá tenni azt a viszonyt, amely minket és Benneteket összefűz. Elhatároztuk tehát, hogy a Cimboraán kívül, mely a jövőben új köntösben, színes képekkel és gazdag tartalommal fog hozzátok minden tizedik napon beköszönteni, meg külön ajándékot adunk minden olvasónknak, aki a Cimbora 1928. januártól kezdődőleg legalább egy félévre előfizet.

A könyvajándékokat — 10.000 darab könyvet — a magyar ifjusági irodalom gyöngyeiből válogattuk ki, ismert, nagyevű írók műveit, melyek mindegyike őszinte gyönyörűségére szolgál majd az olvasónak. Ajándékkönyveink a következők:

BENEDEK ELEK: Edesapám falujában.

GAAL MÓZES: A koldusvezető.

II. GAAL MÓZES: Aladin csodalámpája.

FARKAS PAL: A szerencsekeresők.

HERCZEG FERENC: A bujdosó bábuk.

LŐRINCZY GYÖRGY: Mátyus földjén.

MÓRA FERENC: Csalavári Csalavér.

TÁBORI PIROSKA: Barlanglakók.

A fenti könyvek közül ingyen és bérmentve küldünk négy tetszésszerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1.-től kezdődőleg 400 leiel egy évre előfizet a Cimbora, három tetszésszerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1.-től kezdődőleg 300 leiel egy háromnegyed évre előfizet a Cimbora; és végül két tetszésszerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1.-től kezdődőleg 200 leiel egy félévre előfizet a Cimbora.

Miután a fenti kötetek mindegyike a könyvesboltban 30 leibe kerül, mindenki, aki igénybe veszi ingyen könyvakciónkat, azonkívül, hogy kitűnő olvasmányhoz jut, lényegesen kedvezményes áron kapja a Cimbora; azaz az egészséves előfizető 4 könyvet kap 120 lei értékben, tehát egy évi előfizetése 400 lei helyett csak 280 leibe;

a háromnegyedéves előfizető 3 könyvet kap 90 lei értékben, tehát háromnegyedévi előfizetése 300 lei helyett csak 210 leibe;

a féléves előfizető 2 könyvet kap, 60 lei értékben, ehát félévi előfizetése 200 lei helyett csak 140 leibe kerül.

Fenti kedvezményeket azonban csakis azon előfizetőinknek adhatjuk meg, akik egész, háromnegyed vagy félévi előfizetésüket hozzánk legkésőbb 1928. január 15.-ig postautalványon beküldik. Ugyanakkor azt is meg kell írni, hogy a fent felsorolt ajándékkönyvek közül, melyeknek küldését kívánja. Január 15.-ike után az ajándékkönyveket már nem adhatjuk, tehát mindnyájatoknak érdeke, hogy eddig a határidőig új előfizetését beküldje. Könyvajándékkedvezményünk természetesen csehországi, magyarországi és jugoszláviai előfizetőinknek is rendelkezésére áll, azonban tőlük kérnünk kell a könyvek postaköltségének beküldését, miután azt már nem vállalhatjuk magunkra.

Hisszük, hogy mindnyájan örömmel ragadjátok meg az alkalmat ilyen kitűnő könyvek megszerzésére, különösen akkor, amikor azok születek számára semmiféle külön kiadást nem jelentenek. Mi a magunk részéről pedig őszintén örülni fogunk, ha ezt a rendkívül alkalmat a Cimbora minden olvasója igénybe veszi, mert mint mondtuk; mindezzel csak az a célunk, hogy olvasóink nagy táborát még szorosabban gyűjtsük a Cimbora köré.

A CIMBORA kiadóhivatala.